

**Stanowisko Polskiej Izby Firm Szkoleniowych
w sprawie uczenia się przez całe życie (Lifelong Learning)**

22 września 2012 r.

„O innowacyjności polskiej gospodarki w 2030 r. zadecyduje obecna efektywność systemu edukacyjnego” - Polska 2030 – wyzwania rozwojowe

W dokumentach strategicznych „Polska 2030 – wyzwania rozwojowe”, i projekcie zalecenia Rady Europy w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego czytamy, że gospodarka i społeczeństwo polskie stanęło przed ogromną szansą skoku cywilizacyjnego. Ten skok wymaga wielu zmian, w tym również zmian w obszarze wykształcenia i kompetencji Polaków.

W dzisiejszych czasach możliwości nauki są nieskończone, nieograniczone i natychmiastowe. Ludzie uczą się i zdobywają nowe umiejętności i kompetencje nie tylko w tradycyjnych warunkach w szkołach i na uczelniach, ale także coraz częściej poza systemem edukacji formalnej. Efektywna nauka odbywa się na organizowanych przez prywatne firmy szkoleniach, kursach, warsztatach, symulacjach, poprzez projekty w miejscu pracy, w wirtualnej przestrzeni Internetu, indywidualnie lub w grupach.

Członkowie Polskiej Izby Firm Szkoleniowych (PIFS) podkreślają wagę uczenia się przez całe życie. W przypadku najmłodszych Polaków powinno się budować motywację i pasję do uczenia się, kompetencje jak się uczyć, dbać o ciągły rozwój wiedzy na temat metod kształcenia oraz form uczenia się. To podejście do uczenia się winno być kontynuowane w procesie edukacji dorosłych, na różnych etapach życia zawodowego.

Polska Izba Firm Szkoleniowych chce się włączyć aktywnie w stworzenie szerokiego porozumienia interesariuszy rynku edukacji w Polsce, poprzez współpracę przedstawicieli wszystkich środowisk kształcenia formalnego i pozaformalnego. Celem takiego działania jest wspólna identyfikacja barier (szczególnie prawnych) w zakresie zrównania kształcenia formalnego i pozaformalnego oraz poszukiwanie sposobów ich rozwiązywania. Efektem działania winien być wzrost wskaźnika uczestnictwa Polaków w różnych formach uczenia się przez całe życie. Platformą do tworzenia rozwiązań w ramach szerokiego porozumienia mógłby być specjalnie do tego powołany zespół, reprezentujący przedstawicieli interesariuszy edukacji formalnej i pozaformalnej lub poszerzenie grona członków Międzyresortowego

Zespołu do spraw uczenia się przez całe życie, w tym Krajowych Ram Kwalifikacji, o reprezentantów środowiska edukacji pozaformalnej.

Główne postulaty firm szkoleniowych reprezentowanych przez PIFS:

1. **Edukacja jako jedność** - synergia edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej. Członkowie Izby oczekują od wszystkich uczestników dialogu na temat edukacji, autorów rozwiązań systemowych i prawnych (np. PRK) oraz ustawodawców, nowoczesnego podejścia do uczenia się i rozwoju osób dorosłych oraz traktowania sfery edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej jako równie ważnych, wzajemnie się przenikających i wzmacniających. W praktyce oznacza to równy udział każdego z systemów edukacji w strategii procesów edukacyjnych. Oznacza także budowanie rozwiązań systemowych i prawnych z uwzględnieniem specyfiki i potrzeb każdego z systemów edukacji oraz określenia wspólnych wyzwań stojących przed tymi systemami.
2. **Zasada równorzędności** edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej w tworzonym systemie potwierdzania i rejestrowania nabytych kwalifikacji. Istotne jest zastosowanie zasady równorzędności wobec systemu finansowania każdego z elementów systemu. Ważny jest także równy dostęp edukacji pozaformalnej do środków finansowych przeznaczonych na dostosowanie do wymagań Krajowej Ramy Kwalifikacji.
3. **Efekt uczenia się i osoba ucząca się istotą procesu edukacji.** Kluczowa cecha toczącego się procesu zmian, to koncentracja na efektach uczenia się (wyniku) i walidacji kompetencji osiągniętych w różnych formach edukacji. Mniejszą wagę należy przywiązywać do regulacji, kryteriów dostępu, np. akredytacji dotyczących procesu kształcenia, które powinny dotyczyć jedynie kwalifikacji, zawodów gdzie jest to niezbędne ze względu na bezpieczeństwo życia ludzkiego. To efekty uczenia się, weryfikowane w procesie walidacji, a jednocześnie zgodne z oczekiwaniami pracodawców czynią osobę uczącą się głównym, a pracodawców istotnymi beneficjentami tworzonego systemu. Dla wszystkich interesariuszy, w tym także dla uczących się, kluczowe znaczenie ma prostota systemu, a więc także jednolitość wymagań i standardów jakości kwalifikacji niezależnie od formy edukacji. Świadomość istniejących różnic w systemie edukacji formalnej i poza nią nie może być przeszkodą w dążeniu do jednolitości, a jedynie źródłem wiedzy o koniecznych procesach dostosowawczych, różnych, ale dotyczących zarówno sfery formalnej, jak i pozaformalnej.

4. **Odpowiedzialność za efekty edukacji spoczywa na uczącym się.** Wobec różnorodności treści oraz zmienności metod i form wspierających skuteczność uczenia się osób dorosłych, a także w warunkach złożonego i różnorodnego, dynamicznie zmieniającego się rynku pracy to osoba ucząca się winna być odpowiedzialna za wybór ścieżki uczenia się. Postulujemy więc stworzenie i rozwój mechanizmów skutecznego wspierania finansowego strony popytowej edukacji. Edukacja finansowana przez osoby fizyczne oraz przedsiębiorstwa powinna uzyskiwać wsparcie w postaci instrumentów finansowych skierowanych do beneficjentów edukacji (np. bony edukacyjne, fundusze EFS wspierające pracowników i pracodawców, etc.), a także odpowiednich przepisów regulujących działanie instytucji edukacyjnych na wolnym rynku edukacji wspieranej od strony popytowej. Istotne jest także oddziaływanie na świadomość społeczną w zakresie roli edukacji i rozwoju przez całe życie poprzez finansowane ze środków publicznych działań edukacyjnych i opiniotwórczych.

5. **Wolny rynek instytucji edukacji dorosłych oraz instytucji potwierdzających kwalifikacje.** Wierzymy w rynkowe mechanizmy sterujące popytem i podażą, którym należy dać priorytet także w edukacji dla rynku pracy. Skuteczną odpowiedzią na współczesne wyzwania jest rynkowość i elastyczność, którą może zapewnić wolny od przeregulowania rynek instytucji edukacji dorosłych i rynek instytucji potwierdzających kwalifikacje, dla których ramy prawne sprzyjają procesom samoregulacji, a wykluczają „ręczne sterowanie” przez szeroko rozumiana administrację. Rozwiązania prawne w tym podatkowe, winny również zapewnić równość podmiotów edukacyjnych wobec prawa, bez względu na formę prawną tych podmiotów. Regułom tym powinien być podporządkowany również system zachęt i motywacji, jaki jest niezbędny w procesie dostosowawczym do budowanego systemu kwalifikacji w Polsce.

6. **Różnorodność oraz zmienność metod i form wspierających uczenie się ludzi i organizacji w warunkach złożonego, różnorodnego i dynamicznie zmieniającego się rynku pracy jest priorytetem.** Wierzymy, że takie podejście do rynku edukacji osób dorosłych zapewni mechanizmy stymulujące ludzi i przedsiębiorstwa do nauki i rozwoju. Dlatego tak ważna jest współpraca wszystkich podmiotów systemu edukacji i jego interesariuszy.